

Delegacija
Evropske
komisije u
BiH

EU Newsletter

2007. | BR. 5

Posjeta komesara Potočnika

- Komesar naglašava potrebu za strategijom i zakonom o istraživanjima
- Neophodan je politički konsenzus i ulaganje u istraživanje
- BiH se može pridružiti Sedmom okvirnom programu

Novo sjedište Granične policije BiH

U ovom broju donosimo:

- Završna svečanost projekta zaštite naslijeđa održana u Blagaju
- Potpisivanje novog turističkog projekta u Banja Luci
- Svečano otvaranje graničnog prelaza za saobraćaj Šamac
- Treća faza podrške reformi stručnog obrazovanje i obuke
- REGIONALNE PERSPEKTIVE
Tko je gdje na putu za Evropu?
- CEFTA
- Seminar o EU uslovljenosti

Završna svečanost projekta zaštite naslijeđa održana u Blagaju

U Blagaju je 12. septembra 2007. održana završna svečanost projekta "Program zaštite, prezentacije i integracije kulturnog i prirodnog naslijeđa u turistički sektor hercegovačke regije".

Cilj programa je doprinos razvoju turizma kroz promociju i očuvanje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa.

Najuočljivije aktivnosti na projektu sastojale su se od postavljanja 159 informativnih tabli na 133 lokaliteta kulturno-historijskog naslijeđa, koje su sadržavale osnovne historijske i tehničke podatke; čišćenja samoniklog raslinja na 19 lokaliteta nacionalnih spomenika; postavljanja klupa za sjedenje i kanti za otpatke na 37 lokaliteta nacionalnih spomenika kao i izrade raznog promotivnog materijala uključujući mape i CD-e.

Evropska unija obezbijedila je 88,33% vrijednosti projekta, odnosno 197.390 eura dok je ostalo doprinos Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika koja je realizovala projekat.

Događaj je počeo razgledanjem nacionalnih spomenika Blagaja, koji su unikatni zbog kolekcije naslijeđa iz različitih perioda. Najstariji član porodice dočekaao je goste u kompleksu „Velagića“, skupinu arhitektonski tradicionalnih bosanskih kuća. Ostala značajna mjesta uključila su Sultan Sulejmanovu džamiju, izgrađenu 1520. godine, Karadoz-begov most također izgrađen u 16.-om stoljeću, kao i stari hamam.

Gđa. Amra Hadžimuhamedović, predsjednica Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika i voditelj projekta, naglasila je da je ovo prvi ovakav projekat koji je realizovala državna ustanova sa fondovima Evropske unije. Ovo je bio izazovan projekat koji je naglasio važnost svijesti o prezentaciji i očuvanju nacionalnog naslijeđa. Spomenula je i djecu u regiji koja će sada zastati i pročitati, sa interesovanjem, o građevinama kraj kojih prolaze cijelog svog života.

Gdin. Marc Vanbrabant, šef Odjela za ugovore i finansije pri Delegaciji Evropske komisije u BiH izrazio je zadovoljstvo što je u Blagaju na ovoj proslavi i čestitao Komisiji na postignutim rezultatima. Naglasio je napore – finansijske i druge – koje je Evropska zajednica investirala u projekte Regionalnog ekonomskog razvoja u BiH, između kojih je i ovaj, a u koje je uložila više od 10 miliona eura. Pojasnio je da je osnovni cilj projekta zaštita naslijeđa učiniti ga samoodrživim, što će obezbijediti daljnji ekonomski rast turističkog sektora u regiji, na taj način otvarajući nova radna mjesta.

Gdin. Ljubo Bešlić, gradonačelnik Grada Mostara, pozdravio je podršku datu ovom projektu, naglašavajući da to ukazuje na važnost kulturnog identiteta i sposobnosti očuvanja i prezentacije nacionalnog naslijeđa.

Potpisivanje novog turističkog projekta u Banja Luci

Dana 25. septembra 2007. godine ambasador Dimitris Kourkoulas, šef Delegacije Evropske komisije u BiH, posjetio je Banja Luku i u društvu sa gosp. Miloradom Dodikom, premijerom RS, potpisao ugovor za novi turistički projekat.

Novi projekat, "Vrbas – pustolovno utočište" finansiran je kroz tzv. RED (Regionalni ekonomski razvoj) fond i jedan je od dvanaest dodijeljenih ugovora u okviru petog Poziva za podnošenje

prijedloga projekata.

Evropska komisija dodijelila je 297.000 eura za ovaj projekat, što predstavlja 90% ukupne vrijednosti, sa ostatkom od 10% sufinansiranog iznosa od strane grada Banja Luke. Projekat će biti implementiran od strane Turističke zajednice Banja Luke, „Exit Centra“ i Turističke zajednice RS.

Svrha projekta je da razvije održivi, natjecateljski, pustolovni i eko turizam na

središnjem toku rijeke Vrbas, utemeljen na sportovima na divljim vodama i drugim ekstremnim sportovima, popraćenim manjom eko/etno turističkom ponudom. Za tu svrhu biti će ustanovljena slijedeća infrastruktura:

- Infrastruktura za noćni rafting i kajaking uključujući mjesta za odmor sa opremom za spasavanje i sigurnost;
- Oprema za slobodno penjanje prirodnim stazama;
- Kanjonska staza, uključujući signalizaciju;
- Pristupačne sigurne obale za slučaj nezgode (uključujući čišćenje doline i obale rijeke Svrakave);
- Planinarska staza do tvrđave Zvečaj, uključujući odmorišta, signalizaciju i informativne panoe.
- Planinarska staza do tvrđave Greben uključujući odmorišta, signalizaciju i informativne panoe.
- Rekonstrukcija starih mlinova na Krupi, uključujući signalizaciju i informativne panoe.

Posjeta komesara Potočnika

BiH TREBA KONSENZUS O STRATEGIJI I ZAKONU O ISTRAŽIVANJIMA

Gdin. Janez Potočnik, evropski komesar za nauku i istraživanje posjetio je Sarajevo od 4. do 5. oktobra 2007. god. Tokom posjete sastao se sa predstavnicima vlasti BiH kako bi razgovarao o evropskoj perspektivi zemlje kao i o saradnji sa Evropskom unijom na naučnom i istraživačkom polju.

Dana 4. oktobra 2007. komesar Potočnik prisustvovao je okruglom stolu u Akademiji znanosti i umjetnosti BiH. U svom govoru naglasio je važnost istraživanja i vitalnu ulogu koju u tome ima naučna zajednica. Rekao je kako nije došao u BiH kako bi davao obećanja već da bi podijelio svoja iskustva kao komesar i kao profesionalac koji je bio duboko uključen na polju ekonomskih istraživanja. Istraživački rad je među prioritetima u planovinu EU, a on je spreman pokazati put i način kako bi BiH mogla postići neophodnu snagu unutar akademskih krugova kao i poduzeti određene korake kako bi se potakla politička volja, jer, po njemu, u tome i leži najveći problem.

Već sama činjenica da se trenutno u BiH investira svega 0,05% BDP-a u naučno-istraživački rad, u odnosu na prosječnih 1,9% potrošenih u Evropskoj uniji (sa zacrtanih 3% koje treba ostvariti do 2010. godine), govori sama za sebe. Glavni cilj je kako ovo stanje ispraviti i poboljšati.

EU nudi BiH pridruživanje Sedmom okvirnom programu (FP7) što bi obezbijedilo čitav niz novih mogućnosti, kao na primjer, mogućnost pristupa evropskim laboratorijima naučnicima iz BiH; finansiranje i podršku bh. naučnicima koji su proveli više od tri godine u inostranstvu a imaju želju da se vrate u BiH; finansiranje bh. istraživača bilo gdje u svijetu uz uslov da se nakon

završenog istraživačkog rada vrate u BiH kako bi zemlja prosperirala od njihovog znanja. BiH još nije zatražila pristup ovim fondovima.

Tridesetšest zemalja su članice Sedmog okvirnog programa čiji budžet iznosi 54 milijarde eura i ta sredstva će biti potrošena u narednih sedam godina. Članovi su dvadesetsedam zemalja članica EU, koje participiraju u troškovima sa punom godišnjom članarinom, pridružene zemlje kao što su Švicarska, Norveška i Izrael i zemlje kandidati i potencijalni kandidati kao što su zemlje Zapadnog Balkana i Turska. Ovoj zadnjoj grupi zemalja komesar Potočnik je ponudio 80% popusta na članarinu za prvu godinu, 75% popusta za sljedeću godinu, sa kliznom skalom od 5% za svaku narednu godinu. BiH članarina može biti plaćena, u cijelosti ili djelomično, kroz IPA fondove.

Gdin. Božidar Matić, predsjednik Akademije znanosti i umjetnosti BiH naglasio je da je uzrok zbog kojeg se znanstvena istraživačka zajednica našla u ovoj izuzetno teškoj situaciji u činjenici da u Dejtonskom sporazumu nigdje nije uključen niti jedan član koji bi govorio o znanstvenom radu, pa se, stoga, niti ne pojavljuje u političkoj

volji da ga podrži. Dao je retrospektivni pregled situacije u kojoj je bila akademska zajednica prije i nakon rata i njegovu viziju i konkretne predloge kako obezbijediti fondove za istraživački rad i razvoj, kako ih podijeliti i upotrijebiti.

Dana 5. oktobra 2007. komesar Potočnik sastao se sa članovima Predsjedništva BiH, kako bi prodiskutirao mogućnosti ponuđene Sedmim okvirnim programom.

Na kraju, gdin. Potočnik održao je konferenciju za predstavnike sredstava informisanja gdje je naglasio želju EU da pomogne zemljama Zapadnog Balkana, uključujući i BiH, na njihovom putu priključenja u EU. Osvrnuo se na pozitivna iskustva Slovenije, kao i na poteškoće koje je trebalo prevazići no koje su bile vrijedne uložene truda. Naglasio je potrebu političkog konsenzusa u BiH u tom pogledu, posebno kada je riječ o strategiji i zakonu o istraživanjima.

Objasnio je Sedmi okvirni program i implikacije koje sa sobom donosi kao i finansijske mogućnosti i dodao da promjene koje BiH mora napraviti nisu neophodne da bi zadovoljile EU već da bi BiH prosperirala u miru, stabilnosti i boljem životu svojih građana.

Posjetite komesarov website:
http://ec.europa.eu/commission_barroso/potocnik/indexfl_en.htm

Profil – Janez Potočnik

Janez Potočnik je rođen 22. marta 1958. godine. Doktorirao je ekonomske nauke na Ekonomskom fakultetu Univeziteta u Ljubljani 1993. godine.

Gosp. Potočnik je radio kao pomoćnik direktora na Institutu za makroekonomsku analizu i razvoj u Ljubljani od 1984. do 1987. godine, te od 1993. do 2001. U periodu od 1988. do 1993. on je bio viši istraživač na Institutu za ekonomska istraživanja u Ljubljani.

Godine 2001. gosp. Potočnik je postao ministar u slovenskoj vladi, a od 1998. do 2004. godine vodio je Pregovarački tim za pristup Slovenije Evropskoj uniji. Prije odlaska u Brisel da preuzme funkciju evropskog komesara, od 2002. do 2004. godine bio je slovenački ministar za evropske poslove.

Svečano otvaranje graničnog prelaza za saobraćaj Šamac

inspeksijske službe, zgrade za pregled vozila i komercijalne zgrade. Također, sastoji se od 6 putničkih traka i 2 trake za teretna vozila uz 14 kontrolnih kućica.

Gdin. Čaušević je pozdravio cijenjene goste i naglasio da je imao čast otvoriti sedam graničnih prelaza, koje je finansirala Evropska unija u zadnje tri godine sa ostalima koji su u toku.

Ambasador Kourkoulas naglasio je da Evropska unija potpomaže izgradnju graničnih prelaza u BiH kao jedan od napora da se finansijski pomogne BiH, jer se kroz adekvatnu graničnu kontrolu roba i putnika može obezbijediti optimalan prihod od carinskih pristojbi. Međutim, dodao je, da se nada da će u narednih nekoliko godina i ove građevine postati nepotrebne jer će se zemlje Zapadnog Balkana pridružiti Evropskoj uniji.

Dr. Špirić bio je zadivljen savremenim kompleksom, koji pokriva površinu od 30.000 m², i istaknuo činjenicu da su sva sredstva uložena u konstrukciju ostala u zemlji pošto su u izvođenju radova učestvovala domaće firme a materijali nabavljeni iz domaćih izvora.

Nakon što je ceremonijom presijecanja vrpce označeno puštanje u promet graničnog prelaza, okupljeni su razgledali kompleks.

Granični prelaz za saobraćaj – Šamac svečano je otvoren 24. septembra 2007. godine u prisustvu dr. Nikole Špirića, predsjedavajućeg Savjeta ministara BiH, ambasadora Dimitrisa Kourkoulasa šefa Delegacije Evropske komisije u BiH i gospodina Kemala Čauševića direktora Uprave za indirektno oporezivanje.

Evropska unija investirala je, unutar CARDS programa, više od 34,5 miliona eura u granične prelaze u svim dijelovima BiH. EU je investirala više od 3,8 miliona eura u granični prelaz Šamac.

Granični prelaz sastoji se od centralne zgrade za carinu i policiju, zgrade za

Treća faza podrške reformi stručnog obrazovanja i obuke

Prvi sastanak u okviru projekta "Reforma VET sistema 3 – Kopenhaški proces u BiH" održao se 1. oktobra 2007. godine. Evropska unija pruža podršku reformi stručnog obrazovanja i obuke (VET) od 1998. godine. Ukupna vrijednost ove podrške je 11 miliona eura. Moderan i kontinuiran VET sistem, kako je to naznačeno u Kopenhaškoj deklaraciji, osigurava vertikalnu i horizontalnu mobilnost učenika.

Učesnici sastanka bili su predstavnici ključnih partnera u sektorima obrazovanja i tržišta rada: entitetska ministarstva obrazovanja i predstavnici socijalnog sektora.

BiH se obavezala da poboljša kvalitet obrazovanja u skladu sa Bolonjskom i Lisabonskom deklaracijom. Kopenhaška deklaracija daje smjernice za obrazovnu politiku vezano za jačanje evropske dimenzije VET-a i promoviranje mobilnosti radne snage sa završenim stručnim obrazovanjem i obukom. Oko 70% učenika srednjoškolskog obrazovanja upisali su se na

VET programe.

Ovaj dvogodišnji projekat će se baviti pitanjima kao što su: klasifikacija zanimanja, obuka nastavnika, nabavka opreme i uspostavljanje bolje veze između VET sistema, višeg i visokog obrazovanja, obrazovanja odraslih i tržišta rada. Projekta će se baviti i izradom Nacionalnog kvalifikacionog okvira.

Reforma VET-a je počela 1998. i od tada su postignuti značajni rezultati kao što su: modernizirani nastavni planovi i programi za opšteobrazovne predmete su izrađeni i primjenjuju se u skoro 60% stručnih škola; uspostavljeno je VET vijeće za BiH koje sačinjavaju predstavnici obrazovnih vlasti, sindikata, kompanija, škola i biroa za zapošljavanje; izrađena je i dogovorena nova nomenklatura zanimanja između ministarstava obrazovanja koja je umanjila broj zanimanja sa prijašnjih 500 na 100 zanimanja sa širom osnovom. Nadalje, od 13 porodica zanimanja osam je bilo uključeno u reformu nastavnih planova

i programa (NPP). Reformisani NPP za sva zanimanja su izrađeni za pet od ovih osam porodica zanimanja. Strategija za razvoj VET sistema u BiH do 2013. godine je dostavljena na odobravanje Vijeću ministara. U pripremi je VET strategija za obrazovanje odraslih. Zakon o VET-u je u proceduri odobravanja u Parlamentu BiH. VET baza podataka je napravljena i sadržava podatke o učenicima, nastavnicima, NPP itd.

Očekuje se da će novi VET projekat imati pozitivan utjecaj na opšti društveno-ekonomski razvoj. Savremeni sistem inicijalnog i kontinuiranog stručnog obrazovanje i obuke, kako ga promovira Kopenhaška deklaracija, osigurava uhodanu stazu za vertikalnu i horizontalnu mobilnost učenika i instrumente za brzu i djelotvornu obuku i prekvalifikacije odraslih i time direktno doprinosi smanjenju siromaštva. Takav fleksibilan sistem daje učenicima, kao i onima koji su završili školu, širi izbor za razvoj njihove karijere i poboljšava mogućnost zapošljavanja radne snage.

Novo sjedište Granične policije BiH

Dana 26. septembra 2007. god. svečano je otvoreno novo sjedište Granične policije BiH u Sarajevu u prisustvu gosp. Vinka Dumančića, direktora Granične policije BiH, gosp. Tarika Sadovića, ministra sigurnosti BiH, i ambasadora Dimitrisa Kourkoulasa, šefa Delegacije Evropske komisije u BiH.

Novo sjedište nalazi se u blizini Sarajevskog međunarodnog aerodroma. Četverospratnica, fasade urađene od stakla i metala, konstruirana je na način da obezbijedi zvučnu izolaciju neophodnu zbog blizine aerodroma.

Evropska unija i Granična policija BiH zajednički su investirali u izgradnju sjedišta. Ukupan iznos investicije je 3,65 miliona eura, od kojih je Evropska unija učestvovala sa 2,8 miliona eura dok je Granična policija BiH učestvovala sa 850.000 eura.

Sveukupno, Evropska unija je investirala 9,6 miliona eura kroz podršku Graničnoj policiji BiH, uključujući izgradnju sjedišta, nabavku

različite opreme (kao što su kompjuterska oprema, oprema za nadzor, kancelarijski namještaj, vozila itd.) twinning i opremu za sprječavanje ilegalnih prelazaka granica Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske.

Gospodin Vinko Dumančić, direktor Granične policije BiH izrazio je svoje zadovoljstvo što je u stanju proslaviti u istoj godini novo ime službe kojoj je na čelu kao i useljenje u novo sjedište. Naglasio je da, useljavanjem u nove prostorije Granična policija godišnje štedi 180.000 KM (90.000 eura), na taj način pomažući racionalizaciju državnih troškova. Ovaj će objekat dodatno pomoći u provedbi evropskih standarda u praćenju i kontroli graničnih prelaza kao i jačanju sposobnosti za borbu protiv ilegalnih migracija, trgovine ljudima, i ostalih vidova prekograničnog kriminala.

Gospodin Tarik Sadović, ministar sigurnosti BiH, izrazio je svoje zadovoljstvo završetkom objekta izgrađenog za najstarijeg člana

policijske obitelji. Premda je Granična policija već respektabilna organizacija, još uvijek joj nedostaje obučenog ljudstva i dodatne opreme, no on je uvjeren da će se i to unaprijediti u bliskoj budućnosti. Pozdravio je pomoć EU u finansiranju objekta.

Ambasador Kourkoulas je naglasio činjenicu da je nova zgrada izgrađena za samo jednu godinu i deset mjeseci što ukazuje na sposobnost bh. društva za brze pomake. Dodao je da su daljnja sredstva Evropske unije na raspolaganju i da mogu biti alocirana čim se postigne dogovor o reformi policije. Napomenuo je da su postignuti pozitivni pomaci potpisivanjem sporazuma o viznom režimu između BiH i EU, kao i ratifikacijom CEFTA sporazuma u Parlamentu BiH. Ispunjenje uslova za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju dovesti će državu bliže cilju.

Na kraju ceremonije zajedno su otkrili ploču i potom obišli sjedište.

Tko je gdje na putu za Evropu?

SLOVENIJA je država članica Evropske unije od 1. maja 2004. godine, a od 1. januara 2007. ona je postala prva od deset novih članica u kojoj je službeno u promet pušten euro. Slovenija će preduzeti **predsjedavanje Unijom 1. januara 2008. godine u trajanju od šest mjeseci.**

HRVATSKA je potpisala SSP u oktobru 2001. koji je stupio na snagu u februaru 2005. godine. Svoj zahtjev za prijem u članstvo u Uniji predstavila je u februaru 2003. Pristupni pregovori bili su privremeno odgođeni zbog nedovoljne saradnje sa Međunarodnim sudom za ratne zločine počinjene na tlu bivše Jugoslavije (ICTY), ali je u oktobru 2005. počela tzv. faza "provjere" pregovora o pridruživanju, a u **junu 2006.** Evropska unija je odobrila **otpočinjanje detaljnih pregovora o članstvu.** "Provjera" je zaključena u oktobru 2006., a pregovori o pridruživanju se nastavljaju.

BOSNA I HERCEGOVINA - U Studiji izvodljivosti Evropske komisije iz novembra 2003. godine zaključeno je da pregovori o SSP mogu početi onda kada BiH postigne napredak u ostvarivanju 16 ključnih prioriteta. U oktobru 2005. godine EK je procijenila da je BiH ostvarila zadovoljavajući napredak u provedbi reformi iz Studije izvodljivosti, te je preporučila otpočinjanje pregovora o SSP.

Pregovori o SSP su službeno počeli 25. novembra 2005. godine i tehnički dio pregovora je uspješno okončan 14. decembra 2006. godine, ali parafiranje i potpisivanje Sporazuma zavisi od napretka u ključnim oblastima, posebno u reformi policije.

SRBIJA I CRNA GORA su počele pregovore o SSP u oktobru 2005., ali su obustavljeni 3. maja 2006. godine zbog nedovoljne saradnje sa Međunarodnim sudom za ratne zločine počinjene na tlu bivše Jugoslavije (ICTY). Nakon referenduma o nezavisnosti Crne Gore u maju 2006. godine, Srbija je postala država nasljednica Srbije i Crne Gore.

CRNU GORU je EU službeno priznala u junu 2006. godine dok je Vijeće usvojilo mandat za pregovore o SSP sa novom nezavisnom državom. **Pregovori o SSP su počeli u septembru 2006. a tehnički pregovori su zaključeni u decembru 2006. godine.** U martu 2007. komesar za proširivanje **Olli Rehn** je otputovao u Podgoricu kako bi **parafirao SSP**, potpisan u Luksemburgu 15. oktobra 2007.

SRBIJA je obnovila pregovore o SSP u junu 2007. godine, u skladu sa jasnom opredjeljenošću ove zemlje da ostvari punu saradnju sa ICTY. Procjena o ovome bi trebala biti okončana do kraja oktobra 2007.

Kosovo - Evropsko partnerstvo sa Srbijom i Crnom Gorom iz juna 2004. godine uključivalo je i Kosovo (kako je definisano UNSCR 1244). U aprilu 2005. Komisija je usvojila Komunique Vijeća i Evropskog parlamenta o "Evropskoj budućnosti Kosova". Trenutno se odvija politički proces kako bi se ustanovio budući status Kosova.

BUGARSKA I RUMUNIJA su počele pregovore o članstvu 2000. godine, dvije godine nakon svojih susjeda iz Centralne Evrope. U aprilu 2005. Bugarska i Rumunija su potpisale Ugovor o pridruživanju, a 1. januara 2007. godine one su postale članice Unije.

BIVŠA JUGOSLOVENSKA REPUBLIKA MAKEDONIJA je u aprilu 2001. godine potpisala SSP, koji je stupio na snagu u aprilu 2004. godine. BJR Makedonija je podnijela zahtjev za prijem u Evropsku uniju u martu 2004., a **status kandidata je dobila u decembru 2005. godine.** Razgovori o članstvu mogu početi u 2008. godini.

ALBANIJA je počela pregovore u januaru 2003. dok je **SSP potpisala 12. juna 2006. godine.** Albanija još nije uputila svoj zahtjev za članstvo u Uniji.

PSP

Proces stabilizacije i pridruživanja (PSP) je politički okvir EU za zemlje Zapadnog Balkana. Ovaj proces podržava njihov razvoj i pripreme za buduće članstvo u Uniji kombinujući tri glavna instrumenta:

- Sporazume o stabilizaciji i pridruživanju,
- nezavisne trgovinske mjere i
- značajnu finansijsku podršku.

Regionalna saradnja predstavlja osnovu PSP-a.

SSP

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju je ugovorni odnos između Evropske unije i zemalja potpisnica, koji je rezultat pregovaračkog procesa i prvi korak ka članstvu u Uniji.

Evropsko partnerstvo

U okviru PSP-a Evropska unija je uspostavila Evropsko partnerstvo sa Albanijom, BiH, Hrvatskom, BJR Makedonijom, i sa Srbijom i Crnom Gorom (uključujući Kosovo). Cilj ovog partnerstva je da pripreme ove zemlje za širu integraciju sa EU.

Unija je odlučila da primjeni istu metodologiju na ove zemlje koju je koristila u saradnji sa novim državama članicama koje su se pridružile Uniji 2004. godine. Događeni SSP tako i dalje ostaje opšti okvir koji osigurava da zemlje Zapadnog Balkana zadrže evropsku orijentaciju do njihovog pristupa Uniji.

Newsletter o proširivanju

Elektronski Newsletter o proširivanju osigurava pregled o tome gdje će se odvijati proširivanje Evropske unije, tko šta radi u EU i zemljama kandidatima, i kakvi su odgovori na glavne izazove sa kojima se suočava u procesu proširivanja.

Kako biste se registrovali za ovaj servis, posjetite:

http://ec.europa.eu/enlargement/press_corner/newsletter/index_en.htm

(dostupno jedino na engleskom jeziku)

Izdanje od 20. septembra uključuje sljedeće teme:

- Tehnički dio SSP sa Srbijom
- Komisija Evropskog parlamenta procjenjuje Srbiju
- Srbija razgovara o Kosovu sa liderima EU u Briselu
- Ministri vanjskih poslova EU "ujedinjeni" kada je riječ o Kosovu
- EU apeluje na Bosnu i Hercegovinu da provede reformu policije
- Pasoši za stoku u Crnoj Gori
- Zabrinutost za slobodu medija u Crnoj Gori
- Hrvatska dobila finansijska sredstva za proširenje luke
- Portugal "podržava prijem Turske"

Webstranice o procesu proširivanja

Za nove informacije, dokumente i govore posjetite webstranicu o proširivanju:

http://ec.europa.eu/enlargement/index_en.htm

i webstranicu komesara Olli Rehma:

http://ec.europa.eu/commission_barroso/rehn/index_en.htm

IPA

IPA je instrument koji se direktno odnosi na prijem, a koji omogućava da se ispune svi zahtjevi, koji proizilaze iz ovog procesa, posebno kada je riječ o prioritetima, monitoringu i procjeni. IPA je 2007. godine zamijenila prijašnje pretprijemne instrumente (PHARE, ISPA, SAPARD i CARDS).

Kako bi pojednostavila i koordinirala dostavu vanjske podrške, glavni cilj, kojim se rukovalo pri dizajniranju IPA-e, bio je da se racionališu sva pretprijemna podrška u jedinstven

okvir i ujedini pod isti instrument i kandidate i potencijalne kandidate, olakšavajući time prelazak iz jednog statusa u drugi.

Za sve zemlje Zapadnog Balkana već je utvrđeno da su potencijalni kandidati tako da tokom dizajniranja IPA regulative nisu napravljeni izuzeci kada je riječ o datumu unaprijeđenja statusa ili prijema bilo koje od zemalja. Regulativa je fleksibilno dizajnirana kako bi se prilagodila tim događajima kada se oni dogode u skladu sa

zakonskim procedurama koje regulišu takva unaprijeđenja.

Dužina procesa koji vodi zemlju bliže ka EU zavise od brzine političkih, ekonomskih, pravosudnih i upravnih reformi koje zemlja povodi. EU podržava ove procese reformi ne samo kroz finansijsku pomoć nego i putem intenzivnih političkih savjetovanja i dijaloga. Očigledno je da odgovornost za reforme, prije svega, leži na zemlji koja ih provodi i ne zavisi, isključivo, od raspoložive pomoći donatora.

IPA komponente

- pomoć za proces tranzicije i izgradnje institucija
- regionalna i međugranična saradnja
- regionalni razvoj
- razvoj ljudskih resursa
- ruralni razvoj

zemlje korisnice

potencijalni kandidati i države kandidati

isključivo države kandidati

CEFTA – Srednjeevropski sporazum o slobodnoj trgovini

Nedavna dostignuća u BiH

Bosna i Hercegovina je 26. septembra 2007. godine ratificirala Srednjeevropski sporazum o slobodnoj trgovini – CEFTA. Ovo je predstavljalo veliki korak naprijed u daljoj ekonomskoj i trgovačkoj integraciji unutar regije na putu ka evropskim integracijama.

Regionalna integracija unutar CEFTA-e je proces komplementaran evropskim integracijama. CEFTA je već provjeren instrument za svoje nove članove kako bi oni unaprijedili svoje odnose u kontekstu procesa evropskih integracija. Završetkom ratifikacije ovog sporazuma, BiH je iskazala svoju posvećenost unaprijeđenju oba ova procesa.

O CEFTA-i

Orginalni Sporazum CEFTA potpisale su 1992. godine Poljska, Mađarska i Slovačka (prije Čehoslovačka). On je stupio na snagu u julu 1994. godine. Putem CEFTA-e, zemlje članice su se nadale da će mobilizirati snage za integraciju sa institucijama Zapadne Evrope, i putem ovoga, pridružiti se evropskom političkom, ekonomskom, sigurnosnom i zakonskom sistemu, i na taj način konsolidirati demokratiju i ekonomije utemeljene na slobodnom tržištu.

Slovenija se pridružila CEFTA-i 1996., Rumunija 1997., Bugarska 1998., Hrvatska 2003. i Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija 2006. godine. CEFTA je izmijenjena na osnovu sporazuma, koji su potpisani 1995. i 2003. godine.

Sve strane koje su potpisale orginalni sporazum, izuzev Hrvatske i BJR Makedonije, pridružile su se EU i napustile CEFTA-u. Zato je odlučeno da se CEFTA proširi kako bi u nju mogle ući i preostale balkanske zemlje, koje su već kompletirale brojne bilateralne sporazume o slobodnoj trgovini u okviru Pakta za stabilnost Jugoistočne Evrope.

Trenutne strane/potpisnice ovog sporazuma su: Albanija, BJR Makedonija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Moldova, Crna Gora, Srbija i UNMIK u ime Kosova.

Novu CEFTA-u su 19. decembra 2006. godine potpisali premijeri ovih zemalja. Ovo je predstavljalo zaključivanje ambicioznih pregovora, koji su otpočeli 6. aprila 2006. godine. Ona sadržava 32 bilateralna sporazuma o slobodnoj trgovini.

Iako EU nije strana u Sporazumu, Evropska komisija je osigurala stalnu političku, tehničku i finansijsku podršku za svaku fazu procesa liberalizacije trgovine u Jugoistočnoj Evropi.

Sporazumom je stvorena regionalna zona slobodne trgovine, utemeljena na postojećim bilateralnim sporazumima,

koji liberaliziraju više od 90% trgovine i gotovu svu trgovinu industrijskim robama.

Sporazum ujedinjuje i modernizira regionalnu "knjigu pravila" o trgovini i uključuje odredbe o savremenoj trgovini po pitanjima kao što su konkurencija, nabavke vlada i zaštita intelektualnog vlasništva. On osigurava usaglašavanje odgovarajućih pravila vezanih za trgovinu, posebno vezano za industrijska i fito-sanitarna pravila.

Rezultat je pojednostavljen i jedinstven sistem pravila, koji će olakšati trgovinu unutar regije. Povećanje trgovine igra ključnu ulogu u unaprijeđenju ekonomskog rasta, otvaranju novih radnih mjesta i smanjenju nezaposlenosti.

CEFTA će učiniti regiju privlačnijom, jer će ona sada biti ujedinjeno tržište za strane investicije. Uopšteno, protok direktnih stranih investicija u regiji ostaje nizak. One su nedovoljne da pokriju trenutni deficit, koji imaju ove zemlje. Države potpisnice CEFTA-e treba da privuku veći broj stranih investicija, posebno zato što nove investicije postaju veoma važne nakon što se proces privatizacije u regiji privede kraju.

CEFTA će takođe pružiti podršku onima koji još nisu dio Svjetske trgovinske organizacije da se pripreme za članstvo, jer ova dva procesa imaju korijen u istim ciljevima i pravilima, koja vode ka naprednoj liberalizaciji i otvorenoj trgovini.

Za više informacija o trgovačkim odnosima EU i Zapadnog Balkana molimo vas da posjetite:
http://ec.europa.eu/trade/issues/bilateral/regions/balkans/index_en.htm

Seminar o EU uslovljenosti

Dana 11. oktobra 2007. godine Direkcija za evropske integracije organizirala je seminar o EU uslovljenosti u okviru projekta tehničke pomoći finansirane kroz CARDS program.

Seminar je na jednom mjestu okupio službenike DEI kao i ostalih državnih institucija, predstavnike raznih nevladinih organizacija, članove akademske zajednice kao i članove diplomatskog kora, kako bi pokušao pridonijeti razumjevanju o konceptu i mehanizmima uslovljenosti i promocije kroz široku diskusiju.

Gdin. Osman Topčagić, direktor Direkcije za evropske integracije, sazeo je do sada urađene reforme u BiH od vremena "Mape puta" i uspijeha mjerenih kroz donesene zakone i institucije, podsjećajući učesnike da su tehnički pregovori oko Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju završeni u predviđenom roku ali Sporazum ne može biti potpisan zbog poznatog problema usaglašavanja reforme policije. Dodao je da zemlje članice, koje su to postale prije

2004. godine ("EU-15"), možda nemaju dovoljno razumjevanja za nove potencijalne članice o širini i zahvatu reformi koje moraju doseći u mnogo kraćem vremenskom razdoblju nego što su to one imale u prošlosti.

Ambasador Dimitris Kourkoulas, šef Delegacije Evropske komisije u BiH, naglasio je da uslovljenost može biti izraz koji se pogrešno tumači jer uključuje u sebe pomisao da jači nameće nešto slabijem; no, u kontekstu proširenja on taj izraz vidi kao pozitivan utjecaj koji EU unosi kako bi istakao mogućnost političkog izbora kod zemalja kandidata kao i ojačao njihovu međusobnu saradnju. On vjeruje da je to dovoljno značajno kako bi pomoglo zemljama Zapadnog Balkana, a i BiH, da prevaziđu probleme izazvane raspadom bivše Jugoslavije. Izazov za BiH je da nađe nove puteve upotrebljavajući atraktivnost članstva u EU kako bi riješila specifične probleme. Na primjer, nisu samo odnosi sa susjedima ti koji zahtijevaju rješenja, već

su to i oni između građana ove države.

Dr. Klaudijus Maniokas, predstavio je pregled EU uslovljenosti kao i "Evropeizaciju" u Centralnoj i Istočnoj Evropi zasnovano na njegovim vlastitim iskustvima kao litvanskog glavnog pregovarača.

Gđa. Malinka Ristevska Jordanova, državna savjetnica u Sekretarijatu za evropske poslove u vladi Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije predstavila je specifična iskustva sa uslovljenostima u njezinoj zemlji kako bi podijelila saznanja o naučenim lekcijama iz tog područja.

Dr. Antoaneta Dimitrova, predavač na Univerzitetu u Leidenu, sa specijalizacijom na temu uloge EU u demokratizaciji Evrope, EU uslovljenostima, EU proširenju i institucionalnim promjenama, itd., govorila je o obećanjima i ograničenjima EU uslovljenosti kao o alatu reformi.

Seminar je uključio radne grupe kao i praktične zadatke.

Delegacija Evropske komisije u Bosni i Hercegovini, Dubrovačka 6, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, Tel: +387 33 254 700

Web strana Evropske unije: www.europa.eu

Aktivnosti Evropske unije u BiH: http://ec.europa.eu/comm/enlargement/bosnia_herzegovina/index.htm

Delegacija Evropske komisije u BiH: www.europa.ba

Ako želite da primete ovu publikaciju, molimo vas pošaljite e-mail sa vašim imenom i adresom na: zora.stanic@ec.europa.eu

ili pošaljite fax na broj: +387 33 666 037